

Forfatter: Kierkegaard, Søren

Titel: Om Fædrelandets Polemik I-II

Citation: Kierkegaard, Søren: "Om Fædrelandets Polemik I-II", i Kierkegaard, Søren: *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 14*, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 2010 .
Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-fp-txt-shoot-id87c7c9af-8f0d-4387-b075-8814cba6037a.pdf> (tilgået 19. juli 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 14

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.
[Læs CC0-erklæringen](#)

Om *Fædrelandets* Polemik

II.

Derimod ville vi sige et Ord om det saakaldte »skamløse Udfald« paa Liunge, og *Fædrelandets* Apologie for ham. Den hele lange Passus kunne vi skjænke *Fædrelandet*, da den ikke er stort andet end en vidtløftig Commentar over de Ord, der findes i vort Stykke: »Liunge – der dog i en vis Henseende er for god til at være Redacteur af *Kjøbenhavnsposten*.« Vi have nemlig aldrig frakjendt Liunge »Iver for at samle Materialier og Flid i at bearbejde dem«, ja vi troe, hvad den første Egenskab angaaer, ham gjerne i Besiddelse af et sandt Dionysius-Øre. Vi ville ogsaa tiltroe ham »dyb Agtelse for Sandhed«, noget vi skulle tale et Par Ord om i vor Undersøgelse om *Fædrelandets* Moraliseren i Almindelighed, saavel naar det tillægger Venner fortrinlige moralske Egenskaber, som naar det frakjender Modstandere dem. Men for at vende tilbage til *Fædrelandets* Apologie, maae vi bemærke, at vi i hele den Sammenhæng, hvori vi have talt om Liunge og hans Forhold til *Kjøbenhavnsposten*, som Redacteur, have talt om den reformatoriske Stræben, der gaaer igjennem en Deel Artikler, og som netop som saadan kræver en dygtig Mand til ansvarhavende Redacteur. Og naar vi betragte Liunge fra dette Standpunct, troe vi endnu at turde paastaae, at han ikke er skikket dertil; thi ombord paa det reformatoriske Skib, der styrer omkring i vore Farvande, spiller han omtrent samme Rolle som pias Æneas, der engang imellem strækker de flade Hænder mod Himlen, og beder om godt Veir. Men paa Grund af hiin omtalte Dygtighed, der dog kan betinge en vis selvstændig Virksomhed, have vi bemærket, at han i en vis Henseende er for god til at være Redacteur for »anonyme Reformatorer«, der blot behøve Een, de kunne lade ophænge i deres Sted; idet han med sin Samlerflid etc. kunde blive en god Red. af en Politiven; og vi haabe, at Læserne nu ogsaa ville troe det efter den udførligere Udvikling af *Fædrelandet*. Dog Eet endnu. *Fædrelandet* bemærker som et Beviis paa Liunges Dygtighed, at *Kjøbenhavnsposten* »har bestaaet i en Række af Aar, medens mangfoldige andre lignende Blade ere gaaede under efter kort Tid«. Dette Phænomen lader sig let forklare; thi den dygtige Redacteur, netop som kjæmpende for en Sag, kan lettere komme til at ligge under, naar Tiden er ham imod; medens den svage, der gaaer efter Diagonalen af de i Livet givne Kræfters Parallelogram, lettere kan holde sig oppe. Et nyt Beviis paa, at Liunge ikke er skikket til at være Redacteur for en reformatorisk Stræben, og at netop hans Dygtighed maa være den reformatoriske Stræben skadelig, da den stundom betinger en Given efter for Tiden.

Vi ere nu færdige med *Fædrelandets* Forsøg paa ved Grunde at gjendrive vor Paastand, og idet vi nu see tilbage over den hele Udvikling, kunne vi maaskee bedst betegne den som en Generalforsamling af Postulater, hvori der er en saadan Forvirring, at vi troe, at, om man end bandt os for Øinene og gav os en Stok i Haanden, vi skulde slaae den ene Jydepotte-Dumhed itu efter den anden.

Vi gaae nu over til at tale lidt nærmere om *Fædrelandets* Moral. Det er forunderligt nok at see, at et Parti, der i det Hele raaber saa meget paa Intelligents, har saa lidt deraf; det er forunderligt nok, at see et Blad, der ivrer mod »at tillægge Modstanderne slette Bevæggrunde (p. 646, nederst), selv gjøre sig skyldigt i denne Feil. Hvad nu det første angaaer, saa er det dog vel iøinefaldende, at der fra det intelligente Standpunct ikke behøves mere end at bevise, at Vedkommende har Uret eller har talt Usandt; uden derfor at paastaae, at Forfatteren har Mangel paa Sandhedskjærlighed. Men istedetfor denne intelligente Beviisførelse har der i den senere Tid indsneget sig en vis moralsk Leflen, en vis lafontainisk-kotzebuisk flæbende Prædiketone i Polemiken. Saaledes har ogsaa *Fædrelandet* i foreliggende Nr. 77 fornemmeligen lagt vort Stykke til Grund for dets gudelige Betragtninger, og medens det paa det hæftigste farer frem mod os (»den flyvende Post søger at more sine Læsere med Vittigheder, uden at bryde sig om, hvorvidt Sandheden lider derunder eller ikke«; »den gjør skamløse Angreb«; »Vittighed og dialectisk Færdighed, som ei ere parrede med Sandhedskjærlighed, men kun tjene til at forherlige det eget lille Jeg« etc.), holder den en Panegyrik over Liunge, der i det høieste kunde blive en antagelig Jubeltale i et Vartou. Denne hele moralistiske Grønlangkaal skulde vi, som vi ovenfor have sagt, gjerne undlade nøiere at analysere, dersom vi ikke ansaae den for saa karakteristisk, at vi af den Grund ei burde forbigaae den med Taushed. Som det i Livet er gaaet med Tusinder: da de ikke længer kunde modstaae Livets Dialektik, gik de i Kloster – saaledes er det ogsaa i Striden her gaaet med *Fædrelandet*: da det ikke kan modbevise eller beseire sine Modstandere, griber det til en Jeremiade over Forf.'s Mangel paa Sandhedskjærlighed. Herved udrettes nu ikke synderligt meget, med mindre Samtiden har en saa stor Mangel paa Intelligents, at den giver den Art Invectiver Gehør. Naar i en Dispute det kommer saavidt, at Modstanderen siger: jeg kan ikke forstaae Dig, uagtet jeg har den bedste Villie, – saa er dermed Disputen ophørt; og ihvorvel vi gjerne ville lade det Spørgsmaal om, hvorvidt hans Villie er den bedste, udenfor hele Striden, da vi bestandig, indtil det Modsatte bevises, holde os overbeviste derom, saa maa man dog altid respectere et saadant Træk af Modstanderen; men naar han i Stedet derfor gaaer løs paa dens Character, han taler med, beskylder ham for at være forsætlig Sophist etc., saa kan det i det høieste fremkalde et Smiil paa Modstanderens Læber, da det Hele ikke er andet end en komisk Fortvivlelse. I vort Nr. 76 have vi ikke tilladt os et eneste Angreb paa Modstanderens Character og Hjerte; vi haabede derfor at fritages for den Art Angreb, men forgjeves. Forfatteren i *Fædrelandet* bebrejder os uden

videre Mangel paa Sandhedskjærlighed; men det er da intet Under, da de Tropper, han i intelligent Henseende commanderer over, ikke ere synderlig vel disciplinerede, men snarere synes et Slags sammenløbet Landeværn. Medens Forfatteren i *Fædrelandet* bebrejder os Mangel paa Sandhedskjærlighed, holder han en Lovtale over Liunges, som vi aldrig have angrebet, og som da til syvende og sidst Intet gjør til Sagen; thi Liunge kunde være en meget sandhedskjærlig Mand, og dog afgive et Sidestykke til den dumme Gottlieb i Eventyret, isærdeleshed efter *Fædrelandets* Psychologie, der befæster et svælgende Dyb mellem Moralitet og Intelligents, uden at ahne, at de staae i et væsentlig Forhold til hinanden, og at, dersom man saaledes vil adskille dem, man tilsidst kan komme til at tale om en Humlebies Sandhedskjærlighed og Moralitet. Og hvad det angaaer, at *Fædrelandet* troer, at det hele Stykke Nr. 76 er skrevet for at more et »eget lille Jeg«, da ville vi herved underrette *Fædrelandet* om at vi ikke spille Invite uden at have Kongen garderet, og at vi vedblive i samme Couleur, hvori *Fædrelandet* i foreliggende Nr. 77, som det synes, har viist Renonce, hvorimod det i Trumf (idet vi ved Trumf forstaae den i *Kjøbenhavnsposten* »staaende«, og, som det synes, ogsaa nu af *Fædrelandet* adopterede bedste Couleur: moralske Invectiver), har viist stort Overflod.

Til Slutning skyldte vi Forfatteren i *Fædrelandet* at tilstaae, at mellem de tvende Sprogfeil, han har fundet i vort Stykke, er den ene en Sprogfeil.

B.